

KARYS

Eina syki į savaitę.

Kaina: 3 mėn. 10 snt.,
6 mėn. 20 snt., 12 mėn.
35 snt. Atskiri numeriai
— 60 snt. —

Adresas: Krašto Apsaugos
Ministerija. «Kario»
— Redakcija. —

Nr. 18 (102)

Kaunas, 1921 m. gegužės mėn. 5 diena.

III metai.

Lietuvių-Lenkų derybos Briukselyje.

Iš tikrų šaltinių mums praneša: Lenkų delegacijos pirmininkas Askenazy atvyko Briukselin gegužės 2 d. Oficialus posėdis turėjo prasidėti arba tą patį dieną, arba antrą gegužės 3 d.

Lietuvių delegacija pateiks oficialiame posėdyje konkretų sutarties projektą. Prieš tai Lietuvių delegacijos nariai važinėjo į Paryžių ir Londoną aiškinti lietuvių teikiamos sutarties projektą.

P. Galvanuskas turėjo pasikalbėjimų Paryžiuje su pp. Jules Cambon'u, Dacuncha, Chardigny ir kt.; p. Norus Naruševičius Londone su Balfour'u ir kt. Gegužės 1 d. įdėjo grįžo Briukselin.

Lietuvių siūlomas sutarties projektas, pateiktas jau privačiai derybų pirmininkui p. Hymans'ui, numato: Lietuvos rytams duodama kultūrinė autonomija ir Lietuva tinka jėgų tam tikrą karo konvenciją su Lenkija, kaip Pabaltijos sąjungos narys ir toms pat sąlygomis, kaip visa Pabaltijos Sąjunga.

Iš lenkų pusės numatomi tokie reikalavimai: Lietuvos valstybė privalo susidėti iš dviejų Kantonų: Kauno ir Vilniaus ir Lenkijai turi būti duota kontrolė teisė Vilniaus Kantone. Be to turi būti subendrinta Lenkijos ir Lietuvos užsienio bei militarinė politika ir finansai. Iš lenkų projekto išėjo sudarymas iš Lietuvos ir Lenkijos tokios valstybių kombinacijos, kaip prieš karą buvo Austral-Vengrai.

Kadangi tuomet būtų visiškai panaikinta Lietuvos nepriklausomybė, tai negali būti nei kalbos, kad Lietuvių delegacija su tuo sutiktų.

Lietuviai yra pasiryžę būti Briuksely kuotaikniausiai, bet ašarų nepadariti nei vieno tokio žingsnio, kuris būtų priešingas Lietuvos suverenitetui (ne priklausomybei).

Lenkai, girdėd, tariasi, nepriėmus lietuviams lenkų siūlymo, vykinti Varšuvos Seimo nutarimus, t. y. anksčiau Vilnių.

Taip dar prieš prasidėjant oficialiems bendroms deryboms jau eina apie jas žinių, kurios verčia maža ko gera iš tų derybų laukti.

Žinios iš lenkų pasienio.

N. Aleksnėnų kalman (Nov-Olkamany) atėjo kuopa lenkų, kurie baudžia vietinius gyventojus uždėdami kontribucijas, rekvizuoja maistą ir pašarą, iš Cyrellių (Cyrale) kalmo varo stūkas. Surekvizuotą pašarą ir maistą veža į Oranų kalną ba-

landžio 19 dieną atvyko 2 kuopos lenkų pėstininkų jų žvalgyba iš 17 žmonių prisistatė prie Joutiško (Joutiszki) miestelio, bet mūsų sargybos apsaugyti, paštraukė į Varėną (Orany). Balandžio 22 d. mūsų sargyba suėmė vieną ginkluotą lenkų kareivį, kuris buvo atėjęs į Sulnišką (Sulaiszki) kaimą.

Gruzija nelaimėje.

„Vorwärts“ III—5.

Paulio Olbergo straipsniu, Sovietų Rusų Gruzijos puolimas yra nedoras taikos sutarties laužymas. Man rodosi, kad aš galiu tai tvirtinti, nes beveik 3 mėnesius būdamas Gruzijoje internacionalės socialistinės mokslo komisijos dalyvis, gerai išmokau vietos politines apyptovas.

Gruzijos respublika iš viso apie 3 metus gyvavo. Nors sovietų valdytojai ir III internacionalo kalbėtojai kalbėjo dėl mažųjų tautų apsisprendimo ir kategoringomis proklamacijomis šaukė kovoti dėl nepriklausomybės Iadiją ir Airius, imperialistinės Anglijos pavergtus, bet dėl Gruzijos laivės jie ir kalbėti nenorėjo.

Atstikdavo taip, kad gruzinų misija niekaip nedėta būdavo suimama, kartą 1919 m. birželio mėn. 17 dieną, o kitą kartą tą patį metų lapkričio mėn. pusantram mėnesiui. Dėl rusų darbininkų protesto jie buvo atpalaiduoti, bet buvo taip persekiojami, kad 1920 m. kovo mėn. buvo priversti aplieisti Sovietų Rusiją.

1920 m. gegužės mėn. pavyko Gruzijai po ilgų derybų gauti oficialinis jos Sovietų Rusų pripažinimas ir padaryti su Rusija ir Azarbeldžianu taikos sutartis. Gruzinų tauta tikėdama doriems Sovietų Rusų tikslams džiaugsmingai sutiko tą pripažinimą ir eštel taikaus kuriamojo darbo.

Pernai lapkričio mėn. prieš man išvažiuosiant iš Tifliso, buvo posėdis, kuriame socialistų demokratų partijos vadovų buvo sovietų atstovams įtikrinti draugingi ir dori Gruzijos ir Rusų santykiai. Bet yra šita noma, kad bolševikai pasirašo sutartis tam, kad jie nevykdžius. Tą sutartim Azarbeldžianas turėjo Gruzijai duoti žibalo, mahant kitomis prekėmis. Šis tvarkytis transportai, bet staiga Azarbeldžianas Maslovos įsakymu sulaukė Gruzijos vagonus ir garvežinius. Tas viskas pasibaigė tuo, kad bolševikai įsiveržė į Gruziją.

To įsiveržimo priežastis buvo Sovietų valdžios statomas ciningas noras įkurdinti Gruzijoje bolševizmą.

Prieš įrodysiant visa tai dokumentaliai, reikia atsiminti, kad Sovietų Rusų užsienio politika yra ankštai surišta su tautiniu Mažosios Azijos kemalininkų bruzdėjimu. Sovietų valdžia manė jaunatukių bruzdėjimą panaudoti savo tikslams.

Š. m. sausio m. 26 d. laiške Radekas praneša „Pravdai“ (į Maskvą), kad Kemal-paša tam tikromis sąlygomis Mesopotamijoje ims kautis su Angliais. Pirmoji sąlyga tai nustatyti teisingos sienos su Sovietų Rusija.

Bet negalima pasitikėti kemalininkais, kurie siekia tik savo siekinių, nes jeigu Londone sutiks peršarėti Sovietų taikos sutartį, tai kemalininkai palaus kovoje.

Todel reikia saugotis.

Radekas teigia:

„Netik daboti, bet reikia ir veikti. Juo tvirčiau stovėsime Kaukaze, tuo bus patvaresnė mūsų Turkestano padėtis, tuo realingesnė bus mūsų valdžia ir tuo lengviau bus sukelti rytų revoliuciją“.

Dar aiškiau kalbama 1921 m. sausio 30 d. „Izvestijose“ tuo pat klausimu, kur nurodoma į „Juoda Kaukazo dėmę“ (suprask Gruziją) ir sakoma, kad ji turi būti pirmiausia nutrinta.

Zinoma, demokratiškę Gruzijos valdžia yra sovietų šalyje šapas.

Boševikų spauda nori užsienius įtikinti, kad patys darbininkai norėję savo šalyje boševizmo.

Tas tikrinimas tai gryniausias melas. Gruzinių darbininkai ir darbininkai žiūri į boševizmą, kaip į internacionalinę nelaimę ir jos išvengti nori. Tuo aš įsitikinau kiek kartų kalbėdamas su įvairių partijų įsitikinimų žmonėmis.

Savo laimei Gruzinių darbininkai buvo supratusi Markso mokslą, ir socialistų demokratų partijai susikūrus, jie priklausė Krimo kairiųjų minimalininkų (menševikų) partijai. Kad Azarbeidžianas turėjo įtakos Gruzijai, rodo toks atsitikimas. Tik atvykus internacionalistai komisijai, atvyko, nors ir per pavojų sau, Azarbeidžiano ūkininkų deputacija ir Tiflise įteikė komisijai dokumentą, kuriuo nusiskundžiama baisiais autoritiniams boševikų darbais Azarbeidžiane ir baigama prašant sukelti viso pasaulio proletarijato protestą dėl tokių baisių darbų.

Dėl viso to Gruzijos darbininkai nesiekė boševikų idealų. Zinoma, buvo ir boševikiškai nusistačiusių, bet jų skaičius buvo toks mažas, kad jie vos išsilaikė.

Maskvos sovietų valdžia elgėsi taip, kaip ir carizmo laikais: divide et impera. Šiandien ji armėnais siūdo totorius, rytų—gruzinus. Pasitaikius pirmajai progai paliko jie armenus turkams ir juos siūndė kemalininkais. Tos savo Kaukazo tautų įtakos žalingumo jie nepastebi.

Kaip jiems kalbant, tai tas reikalingas: „Nešti į Mažąją Aziją pasaulio revoliucijai ir sunaikinti Mažąjoje Azijoje vakarų Europos kapitalizmui“ ir tuo jie teisinasi.

Bet ištikrųjų tai Sovietų Rusija laikydama melagingą socializmo vėlavą yra pikčiausias socializmo priešininkas.

Savo praėitų metų rugpjūčio mėn. lenkų puolimą aiškina tuo, kad jie ėję prieš reakcinę imperialistinę kariuomenę.

Čuzijai šis argumentas nepritaikomas.

Internacionalė darbininkų klasė turėtų susivienyti ir protestuoti prieš grobiamąją Sovietų Rusų politiką, kurie dengiasi internacionalio proletariato vardu, kad paslėpus savo kruviną imperializmo darbus.

Karas—tai gyvenimas, kuris negali apsieiti be mirties.

Zola.

TYLA*)

(Iš ukrainiečių kalbos).

Toks auksinis ruduo ir taip visa pažįstama... O aplinkui tokie suvarge, nuskurdę žmoneliai...

Apsiblausę pažįstami veidai, žiba blizga akys...

Susirinko jų didelė minia prie „valsčiaus“, minidėliuoja, ko tai laukia...

*) Trumpuose, bet atpaušose fragmentuose ukrainų poetas Klimas Potikukas piešia liūdesį eilę vaizdų iš Ukrainos ir Gruzijos gyvenimo per ketverius pastaruosius metus. Viena tokių atpaušojimų čia spausdinamas. R. d.

Karys Puida.

RAUDONAS GAIDYS.

(Tešnyje).

VII.

Stebuklinga vasaros naktis...

Ant žydraus sklianto žaidžia liksmame šokyje sūriadais šviesių akučių, kaip undinės užburtame ežero vandenyje. Pievų plotyje negirdėti dieninės bylos: — kur kada suprunks arklys, ar sulos piemenų erzina mas šuo — ir vėl tylia, toji žavinti, romi grožė bei atspindiu pertekusi tylia... Retkarčiais atlieks iš tolimų sodybų neaiškus, duslus užmas ir, lyg susigėdęs alata, tvoj nusidrieks požemiu, prisiplaks plačion pievų klypui ir nutils... Mintis, atminimų pasigaudama, dar laukia garsaus griežlės griežimo, kurs retkarčiais prabylia iš vasarojaus, bet toks nelinksmas, įbaugintas, su didulėmis pauzomis... Žlogų orkestra nutilo ir veltui jos bešvilis: — ji tik kvapsnosioms gėlėms ir sidabro raudonai savo giesmeles tegieda... Šilknosparnis tik viršių galvos skraido ir netolimą rudeni vadina...

Aplinkui viskas ilsis, tyli...

O ten, toli, laukais, per vasarojų slenka kažkodėl juodas šešėlis. Greitais, nervingais žingsniais eina šilknosparnis arklygonėn.

Klimka retkarčiais patikėlis ir mintyje klausia patį save:

— Kas ten būtų?...

Atyžiai žūrėjo tau greitai judantini saklais prie blandoje šešėlin ir nerami mintis nuspėjo:

— Magdziukė!

Staiga karklynas užlėpė šešėli. Už valandėlės Magdziukė stovėjo jau prie Klimkos.

— Ko tu čia dabar? — šurkščiu, nustobėsiurbėsi su paklausė, nesikeldamas nuo šėmės Klimka.

Magdziukė tylėjo. Dešiniąją ranką spaudė krūtina, sunkiai alsavo ir vis neramiai dairėsi.

— Čia nieko nėra, — lyg jos nerimastį pastebėjęs, ramino Klimka.

Magdziukė atsisėdo šalia jo.

— Matal... vos pasisekė... taip skubinau... bijojau, kad kas... nepamatytų — trukčiomis atšikinos.

— Be reikalo visa tai...

— Taip senai kalbėjovos...

— O kas iš visų tų kalbų?

— Tu vėl po senovės... Šiandien šokai ant tūvo... o buvai prižadėjęs...

— Kvailas buvai, tai žadėjau...

— Ką gi tu — staiga nutiko. Atsiminė, jog taip kalbėdama nieko iš jo nepasigaudė.

Gm... vadinasi, nauja valdžia atsiradol.. keistai... — tarytum į orą taria mano kaimynas Artemas.

— Kokia ten valdžia, tiesiog arksu pasipuošę prigavikai!..— atkirto nebesusilaidydamas koks tai jaunas vyrukas.

Aš nieko. Tyliai ir klausau.

Kalbėti ima kitoj vietoj:

Idomu, kam jie mus sušarškė?.. Turbūt kokios prakalbos bus... sako, pats generolas atvažiuo.

Vėl tylia. Niekur nei šypsenos, nei linksmo veido nematyti.

Šiandien nuo pat ryto pasklido žinia, kad atvažiuo kokio tai generolo pasiuntinys ir su juo drauge šimtinė kaukazičių su kulkosvaidžiais.

Kol kas miestelyje buvo ramu, bet iš visa ko buvo matyti, jog audra netoli. Tas buvo aišku iš apsilbaususių pažįstamų veidų ir iš nepasotinamų—piktadaringų vietinių veidų, besizvalgančių į moteris.

Štai tarpduryje atsistojo valsčiaus raštininkas ir koks tai oficerius.

Raštininką visi gerai pažino, nes kai tik kilo revoliucija, jis „gynė valstiečių teises“. Bet dabar?—Dabar ir jis „pasidarė ne tas“ ...iš paniūrų į visus žiūri.

Visi nutilo kaip bažnyčioj per pakėlimą. Ir išsyk prabilo oficeriukas:

„Suėmėte jau dvarų gėrybę? Pririjote ligi sočiai? Teisingai kalbu ar ne?“

Nutilo ir apsidairė.

Visi tylėjo.

„Tyli—sutinka,—pasakė raštininkui ir tėsė:—man pavesta rekvizuoti iš jūs visus atliekamus javus, bulves, riebalus, avižas ir šieną. Kad išvengus visokių galimų nesusipratimų, pasiūlau jums tuojau atiduoti visų tų daiktų liekaną arba aš turėsiu imti su jumis kitaip šnekėti“. Karininkiukas pabaigė ir patenkintas nusišypsojo.

Tuo tarpu minioje pasigirdo rūgojimų ir tarpduriu išėjo tas pats man nepažįstamas vyrukas.

— Prašau žodžiol—praskambėjo jaunas balsas.

Tyla pasidarė dar didesnė.

Minia ko tai įtemptai laukė.

Ir štai, lyg kančiaus švilpimas pasigirdo švykščiantis oficeriaus balsas:

— Matai, Jonuti, tu toks man geras pastaruoju metu buvai, nesikolijai, su nieku nesibarei!..

— Ką čia niekus tauziji!

— Aš ne niekus, Jonuli, ne... Tėvas sakėsi apskūsiąs tave už grūmojimą policijai!..

— Policijai! — nustebo Klimka.

— Juk žadėjai prie visų jį ar užmušti, ar sudeginti?

— Žadėjau ir padarysiu, — tvirtai atsakė Klimka. Magdziukė tylėjo valandėle.

— Ko vakar žydbernis buvo su tavim naktygo-nėn išjojęs? — staiga užklausė.

Klimka įsmeigė įn akis?

— Kurių paibelijų reikia jums visiems iš manęs!— sušuko. — Įsikibo, kaip dėlės ir čiulpia visi... Eikit jūs nuo mano galvos vieną kartą!..

— Jonuli... tu nepyk... aš geruoju, aš norėjau tau pasakyti, kad jis brudas, kad tu jo neklausytum,—skubiai aiškino Magdziukė. —

— Aš nieko neklausau!..

— Netiesai — sustabdė jį. — Tu jo klausai, aš žinau... Kol jo nebuvo pas mus, tu kitoks buvai... O dabar vėl pradedi!..

— Ne aš pradėdu.

— Bet pirma neužpuolavai!

— Bolševikas! Pamat jį!..

Du stiprūs osetinai šoko nuo prielango, sugriešė berną už apykaklės ir nutempė vidun; jis vos spėjo surikti:

— Palaukit, aš juk nieko nepasakiau.

Oficerius mosterėjo ranka ir, atsigręžęs į minlą, taip pat saldžiai šypsodamasis pasakė:

— Matėt?.. O dabar marš namo darbo dirbt!

Traukia vargšai nuskurdę žmoneliai. Eina tylėdami visi dantis sukandę.

Kas sau mąsto:

— Kas gi dabar daryti?!

Vakare, kai tik sutemo kiek reikia, varpinėje ėmė skambinti „pavoju!“ ir tuo pat metu iš karto įvairiose vietose sutarškėjo kulkosvaidžiai.

Ten, kur „valsčius“, liepsna ir dūmai.

Tyla pasibaigė.

Vertė Majoras Ružancovas.

Tik tas yra vertas gyventi, kas mirt visuomet pasiruošęs.

Rusų karo daina.

Salys Jasulaitis.

LIETUVOS SARGYBA.

Kai pradėjo Lietuvos sūnai
Sveisti savo sentėvių ginklus, —
Tai visi išvydo, netikėdami, nūnai,
Kad mums noras — atkaklus:
— Būt laisviems sau amžinai
Ir patiems sau savo laimę kurti,
Savo peleną dabininti
Žvaigždžių kibirkštīm,
Kad skaisčiau liepsnotų laužai, mūs' užkurti,
Temstant, švintant, dieną ir naktim!..

— Ir dabar neužpuolu, tik noriu atsisteisti.

Šiurpuliai nupurtė Magdziukę. Ji juto savo jautrumu netolimą nelaimę.

— Jonuti, eik tu iš mūsų... eik dar šianakti.. taip bus geriau ir tau, ir man ir mums visiems.

Gaila pasidarė Klimkai tos mergaitės dėl jos gerumo jam. Ljūdna ir pikta ant savęs buvo už tai, kad nejučiomis paklausė to niekšo. Staiga pamanė: — kas kam skirta, to neišvengsi ir tarė Magdziukėn:

— Eik, gerute, namo. Sužinos tėvas, pyks, o dar ir prilups už sėbravimą su manim.

Jo balse buvo tiek daug jautrumo, padėkos tam žmogui, kuris vienui vienas žmoniškai į jį atsinešė. Drauge su tuo girdėti buvo ir didžio sopulio akordai dėl tokio neteisingo jo skaudimo.

— Eik, Jonuti, iš mūsų... eik tuojau, — maldavo Magdziukė.

Net — tvirtu, iš vidaus sujudimo virpančiu balsu, atrėmė Klimka. — Neisiu.

Po trumpos valandėlės pridūrė:

— Tebūnie, kam būti reikia!..

Atsikėlė ir nuėjo nuo Magdziukės. Už keleto žingsnių sustojo, sugrįžo ir įsakmiai pratarė:

— Tu nemaņyk, ant tavęs aš nepykstu... iš jūsų visų tu viena man gera buvai ir gaila man tavęs, Magdute, gaila, kaip savo sesers!..

Kad žydėtų žydriau ir už aušras
Užžiebtieji mūsų žibintai
Per vargus ir ašaras...

Kai pradėjom kurti ir atpalaiduoti
Savo kraštą erdvų platų, —
Mums nebuvo
Nei šautuvų,
Nei patrankų, nei granatų.
Vien tik susispietę vorom
Laisvės trokštamam žingsniui
Nesuskaitomomis vorų vorom
Neginkluoti,
Ir nudrisę, ir basi,
Vedini geismu už viską drąsesniu,
Kuokomis atsikovojom mes save visą,
Ir žalivore mūsų liemenų nupinta
Mes apjuosėme tėvynę.
Tuo mes esame užgynę
Skverbtiis priešam
[mūsų viešą
Zidinį — namų gerovę,
Ir pasleny atsistoję,
Ir po ažuolą kiekvienas išsirovę,
Ir su juomi užsimoję,
Davaišinsime kiekvieną,
Kurs norės pralaužti mūsų gyvą sieną,
Kad pavergus mus,
Kalmynų gobšumo nuskriaustus
Ir visų tolydžio skriaudžiamus...

Palangoje.

Begrižtant iš atostogų išgirdome gandy, kad **M** daktis važiuos į Palangą dalyvausti priimant brangų **U** kampelį garso praeitimi, kame gimė, augo ir **U** po palaidota kun. Birūtė, Didž. Lietuvos kunigai-**U** šio Keistačio žmona ir D. L. Kun. Vytauto motina. **U** ant jos kapo senovėje supiltas kalnas, apaugęs pu-**U** šiais ir dabar Birūtės kalnu vadinamas. Nors ir bu-

vome iš kelionės pavargę, bet su vilnimi pamatyti Birūtės kalną paskubome prisirengti. Per 20 val. traukinys sušvilpė—uždainavome „Ant marių krašto Palangos miestely...“

Kovo m. 31 d. 9 val. ryto pasipuošę kretingiškiai sutiko mus ir iškeliavome sykiu Palangos link. Priėję pirmus vartus, ant kurių buvo parašas „sveiki broliai“—sustojome. Atvažiavę Lietuvos atstovai įteikė vėliavą Palangos Valdybai. Priešaky Valdybos pro dvejus vartus orkestrui griežiant ir dainuojant įžengėme į Palangą. Palangiškiai patiko mus šaukdami „valio“ ir barstydami gėles. Iš bažnyčios pro išpuoštus dvejus vartus su parašais: „Ant marių krašto...“ „Laukiu Birūtė...“ nuėjome į Birūtės kalną. Ant kalno stovėjo daug mergelių, iš kurių gal ne viena su širdies plakimu žiūrėjo į ateinančius Lietuvos karžygius žaliais šalmais ir jojančius bernelius su vėliavomis.

Po trumpų pamaldų iš abiejų pusių tapo pasakytos karštos susitikimo prakalbos, kurios buvo baigiamos minios ilgu „valio“ ir griežiant orkestrui. Sugriaudę patrankos, valdelutės užgiedojo „Čia aukštas kalnas Birūtė vadintas..“ ir Lietuvos imną; kalno viršūnėje aukščiau pušų užplevėsavo Lietuvos vėliava, kuri kaip majakas rodys kelią atplaukiantiems ir praplaukiantiems jura garlaiviams.

Birūtės Pakalnėje Steigiamojo Seimo Vice-Pirmininkas Dr. Staugaitis, su dviem mergelėmis pasipuošusiomis vaidelūčių rūbais iš šalių, priėmė karuomenės parodą. Po parodos nuėjome į jūrą. Vėjo pučiama jūra bangavo, šniokštė ir nešė kalnais putojantis vilnis į Lietuvos žemės krantus, mazgodama jos rūstų veidą. Išsiskleidę pakrantėje kariai, gaudėme vilnis, bučiavome jūros paviršių, matavome Lietuvos jūros plotą ir ieškojome platesnio išėjimo į jūrą. Amžina ugnis prieš kelius amžius ant Birūtės kalno užgeso, bet lietuvių širdyse neužges iki tol, kol pajėgsime laikyti rankose plieno kardą ir užplevėsuos Lietuvos vėliava ant Rambyno ir Gedimino kalnų.

Mok. Trimakas.

VIII.

Is pat ryto pristėjo žydbernis prie Klimkos ir

— Tu jau taip labai nesirūpink... jei kaip, tai aš tau padėsiu...

Klimka pažvelgė jį neapykantos akimis, bet nieko neatsakė.

Intalkiu toms gundė žydbernis:

— Didelio daikto, kad jis tave vieną kartą apkū-
... už tai neturi nusileisti... reikia būtinai ant savo
pastatyti...

— Aš tau taip pastatysiu, kad tavęs ne Berelis nepažins — drebė jam Klimka.

— Pyk, nepykęs, o man rodos, kad niekam ne-
vėlia žmogaus skausti...

— Pamokslininkas prakeiktas...

— Kai mane tėvas neteisingsai primušė, tai išėjau
... namų ir po šiai dienai nebuvau sugrįžęs, — pas-
... žydbernis.

Tarytum kas pektu būtų Klimkos širdin smelgę.
Galvoje vienu akimirksniu suklio visas mirčių silen-
... ir virė, mašė, stumdė viena kita, kol pasveik-
... neaprimo. Tuomet tai šio žmogaus...
... ir taip stundė... žydbernis.

tinėje, kad Klimka sukniubo dvasia viduje ir nebedrį-
so jau tam žydberniui net į akis pažvelgti, tokia išma-
ra pasirodė jis pats sau.

— Ką čia mergos bepaisyti, — tęsė žydbernis, —
ji visada žmogų tik suvedžios ir tiek, — vos paste-
bima skausmo glia nusidriekė toje atsakoje.

— Kokios mergos?

— Na-gi, tos tavo jaukinės...

— Ką! — nesavu balsu riktėlėjo Klimka. — Ji
mano jaukinė! Kas tai sakė... Kaip tu galėjai... — jau
nebesivaldė. Mergaitės neteisingsas užgavimas taip jį
šiuo metu krinto, kad nenusivokė nė ką daręs. Kur-
čiu sopuliu nuriedėjo svetimos nuoskaudos akordai jo
krūtinėje ir susimaišė su ana, senąja — jo paties nuos-
skauda. Ir lyg būtų iškarto kiek lengviau pasidare del
tos nesuvoktinios priežasties, jog žmogaus nuoskau-
dos indas kupinas, jog skaudžiama ne vien velkimu,
bet dar mokama kitaip žmogus aižyti, bet tik įkan-
dus, bet tik jis bendromis srutomis nepalikti neapipy-
lus...

Per pietus, kaip paprastai, sėdėjo ant savo kalia-
dės vienas, nušaliai nuo šeimyniškių. Nesitelkė kuop-
pon, nes nenorėjo būti inkyras žmonėms ir niekas jo
tenai netraukė. Būto klausės visokių kalbų bei juo-
... kolima, bet šio negalio suprasti. Vidujinio karščio

Elektrotechnikos batalionas.

Dažnai, o paskutiniu laiku net sistematingai „Karys“ paduoda žinių iš įvairių Liet. kariuomen. dalių apie kultūros ir švietimo darbo eigą. „Kario“ skaitytojai gauna supratimo lygtai kaip apie bendrą švietimo darbo stovį visoje Lietuvos kariuomenėje, taip pat ir apie tai, kas veikiama toje srityje vienoje ar kitoje dalyje. Ir matai skaitytojas, kad vienur uoliai varomas kultūrinimo darbas, kitur paviršutiniškai, o dar kitur toje srityje snaudulys viešpatuoja. Tik nieko nerašoma apie Elektrotechnikos batalioną. To viso dėliai kitų nesulaukdamas, imuos pats pirmas paimformuoti „Kario“ redakciją.

Pradėsiu nuo to laiko, kada El. techn. b-nas sugrįžęs iš Vilniaus apsisistojęs nuolatai stovėti vienoje vietoje, be vienos jo kuopos, o kada Batalione susidarė labai patogios apystovos kultūros švietimo darbui, būtent—nuo spalio m. praėjusių metų. Sąlygos darbui patogios, tik deja, nieko nenuveikta, kas galima būtų buvę padaryti. Net ligi kovo mėn. š. m. Batalione nebuvo įkurta kultūros švietimo komisija, kaip to reikalauja Literatūros Dalies instrukcijos 1920 metų gruodžio mėn. Iki šiol čia buvo štai kaip praktikuojama: Dalies vadas paskirdavo vieną karininką pirmininku neva egzistuojančios kultūros švietimo komisijos, kurios, kaip fiksyvės jokio darbo niekas nematė ir nepajuto ir apie kurią, žinoma, nėra ko ir rašyti. Tokios „komisijos“ paskirto „pirmininko“ darbas reikšdavosi tik retai atsitinkančių formalumų atlikimu, būtent—skaityti B-no kultūros ir švietimo komisijos pirmininku, priiminėti gautus raštus, telefonogramas ir atsiųstas iš Literatūros Dalies knygas, laikraščius, skaityti prižiūrėtoju B-no knygnėlio, seniau, kada kult. šviet. komis. pirmininkas buvo uolus leit. Petrušauskas, įkurto ir aptvarkyto, o dabar mažai kieno belankomo, atiduoti vėl gi jam seniau surinktus pinigus ir... visas tos „komisijos“ ir jos „pirmininko“ darbas. Minėtos „komisijos“ rūpesniu ar iniciatyva nesurengta B-ne nė vienos paskaitos, jokio vakarėlio, nė vienu žodžiu nepažadinta kareiviai knygas ar laikraščius skaityti. Žinoma, jau apie kareiviams kursų įsteigimą, klubo, apie jau esamo

knygnėlio praplėtimą, čia ir kažko negalėjo būti. Taip stovėjo B-ne kareivių švietimo dalykai iki š. m. kovo mėn.

Kovo mėn. susidarė nauja kult. šviet. komisija, kurios pirmininkas karo vald. G. reiškia nemaža pasiryžimo uoliai pasidaruoti toje srityje ir, kaip matyti, turi gerų norų, nes jau pradeda reikštis ir gyvenime. Pirmieji žingsniai jau padaryti. Suregistruota B-no akyvaizdų esantieji kareiviai į kursus, kuriuos po Velykų žadama pradėti mokyti skaityti, rašyti, gramatikos, aritmetikos, istorijos, geografijos ir kit Analfabetų visam B-ne rastas tik vienas. Žadama ir rengiamas įkurti karių klubas; kalbama ir apie paskaitų organizavimą savo jėgomis. Pirmieji žingsniai jau matyti, jaučias geri norai. Reikia palinkėti tik gero pasisekimo.

Kitaip esama to paties B-no Mokomoj kuopoj, kurios būtinon pamokų programon įeina lietuvių kalba (gramat. ir sintak. pagr.), aritmetika, fizika (daugiausia elektra) ir specialūs dalykai, kurių ir dėstymas jiems pats savaimė turi nemažą lavinančio pobūdžio. Esant kuopoj parinktiems kareiviams (daug yra baigusiu liaudies mok., nemaža 2-os mok. ir keletas 4 kl.), kultūrinimos apsiireiškimai patys savaimė išsina aikštėn. Tokioje dirvoj reikalingas vienas kitas pažadinimas ir darbas prasideda. Tokio aržadintoj rolę Mokomoj kuopoj išpuolė eiti, rodos, kareiviai B., kurio ir viršilos J. iniciatyva, žinoma, stipriai palaikant ir kitiems įsikūrė artistų mėgėjų grupė, kuri šiemet jau surengė vieną vakarėlį (užgavėnėse buvo statyta „Verpėja po Kryžium“ ir įausmingai atliktas paties autoriaus kar. B. monologas).

Abiejų vakarėlių pelnas skiriamas pataisyti jau įgytam kuopos rojaliui, kurio reikalingumas kuopoj gyvai jaučiamas, nes kuopoj susidarė puskarin. L. rūpesniu ir pasidarbavimu kuopos choras. Pusk. L. kuopa turi būti dėkinga už išmokymą gražių dainų, kurios Šančiuose pirmiausia esti išgirstamos iš El. techn. B-no Mokom. kuopos. Štai tos mūsų gražios dainos: „Motulė mano“, „Oi lėkė, lėkė gulbių pulkalis“, „Pas seną bajorą“, sutartinė „Samulė tekėjo“, „Leiskit į tėvyne“, „Sugrįžęs“ ir kitos. Dar reikla paminėti ir tai, kad kuopos vadas jau seniau reikš-

troškinamas, žiūrėjo į tuos žmones lyg iš kito pasaulio, lyg tik šiandien žmonių gyvi kaip reikiant supratęs buvo, lyg pirmą kartą savo gyvenime tuos žmones pamatė tokius, kokie jie išties buvo.

— Išsisiul... Dabar tai jau išsisiul... — Šnabzdėjo jame kažkokiai svetimas balsas.

Bet jis negirdėjo, o kad ir būtų išgirdęs, tai nebūtų jį susivokęs, supratęs, kodėl ir kas ten jame maištą kelia.

— Eisiu... nebūsiu ilgiau...

Pratarė pusbalsiai j save ir čia pat išgirdo Magdžiuokės balsą:

— Eik, Jonut, eik, balandėli... eik greičiau...

Pakėlė akis ir, turbūt, pirmą kartą pamatė Magdžiuokę. Net nustėbo. Nei veidas, nei jos liemuo, nei akys—viskas nė tas pat buvo, tai lyg visai kitas žmogus būtų šalia bestovėjęs. Anoji vis aimanuojanti bei nu-puikusi Magdžiuokė, kuri teikėsi jį iš baurinių augštybių nusileisti ir jausmu jį prabūti, dingo kažkur. Minties akyvaizdoje stovėjo naujas žmogus: — jaučias jo nuoskaudą, suprantas savo vertybę ir tikrąybę nebesapitenkinęs. Kokia ji grafi buvo! Kiek moteriško šikšnumo joje! kiek jausmo šilumos bei giedros jam banamo paskūti!

— Taip, taip, ota... Išsisiul...

Atsakė nesavu balsu ir pažvelgė į ją taip, kaip dar niekuomet nebuvo žiūrėjęs: — visą sielą, visą, ūmai pabudusį, jausmą tan žvelgesin įdėjo ir pasimatė jai kaip padėką už praities giedrius akimirksnius.

O žydbernis nesiliovė.

— Eit... Kad taip man, tai imčiau ir taip atstul-sčiau su Matu, kad jis ir dvėsdamas mane minėtų.

— Kaip gi tu atsisteistum?

— Aš jau mokėčiau... Tavęs nemokysiu. Tegul kiekvienas kaip sau nori elgias, kad kaip reikiant save patenkinus.

— Tebūnie kiekvienas savo protu išmintingas...

— Taigi, taigi... ir tenenešiojie jį išieiginių rėbų vietoje.

— Ko tu pristojai dabar prie manęs?

— Kad tu man tinki... Ir... aš negaliu pakelti, kad ką nors skaudžiamą matau, — prisipažino žydbernis Nusvirusia galva susirinko Klarka akidus ir išėjo naktigonėn.

IX.

Susivyniojęs sermėgon, gulėjo Klarka pakabintais akė mintimis praėjusių dienų atsitikimus. Apie tai ant pasirūpę metų ir nebūtinai jau nuo to laiko dėjus tas gyvenimas atėjo. Vėl atsiminė, kaip...

Šis darydavo šokių tokių paskaitą, o nuo Kalėdų pradėjo reguliariai kas šventadienis užimti norinčius, kuopos kareivius paskaitomis iš gamtos, istorijos, dabartinės valstybių politikos paaiškinimais, paskaitymais pažymėtų apysakų ir t. t.

Taip dedas su kultūros švietimo darbu Moko- moj kuopoj, kurios kareiviai patys, veiki nę kieno nepadedami, rado išėjimą prie to, kas yra gražu ir kultūringa.

Batalione yra nemaža karininkų, kurie iki šiol beveik nė vienas nebuvo prisidėję prie švietimo dar- bo, nors tarp jų yra vienas kitas, kuris su pasiseki- mu tą darbą galėtų varyti. Tiesa, pastaruoju laiku karininkai labai užimti tarnyba ir vakariniame specia- lio (karininkams) kurse.

Kapt. O a l k i a.

Tėvynė—tai šventas žodis, jungiąs vi- sus žmones po viena vėliava, į kurią jie žiūri didvyrio pasiryžimu ir kankinio meile.

Montegaza.

Steigiamasis Selmas.

24-ae balandžio mėn. 26 d. posėdis.

Pirmininkauja A. Stulginskis.

Iš eilės saka Žemės Reformos įstatymas. Tiesi- mos bendros diskusijos.

Atstovas Baičas pabrėžė, kad ūkininkai dideliau- sie reikavimu laukia žemės reformos, bet jie nori, kad žemės reforma būtų taip įvykinta, kad neupeštų krašto produkcija. Vykdaant žemės reformą pirmiausia žemės reikia duoti tiems, kurie ją myli, t. y. lauko darbininkams—bežemiams ir mažžemiams. Taip pat reikia duoti žemės tiems, kurie turi inventorių ir tiems, iš kurių ji buvo 1863 metais dvarininkų atimta.

Mai vienas su kitu susipynė, susirišo, kad jų nė išskir- ti negalima buvo. Mintis suklypo tų metų atsitikimų pelenagryje, suklydo toje painiojoje ir nebestengė iš- gauti aiškias kalbas.

Dabar tik jis pastebėjo, jog visoje tų metų sute- moje tikrai vienas šviesus, giedras spindulėlis švietė jam: Buvo tai Magdžinkė. Meilingais minties glamonė- jimais apėmė jis tą mergaitę dabar ir galbėjos taip šarkščiai kartais į ją atštiepes. Keitno viską atitaisyti, bet prisiminė ir liūdnei, lyg ko iš širdies galbėdamas, pratarė sau:

— Neilgam jau... neilgam...

Staiga, pro bekylantį vėją, pasigirdo garsus švil- pimas.

— Ir vėl — nepatenkintas sumurmėjo Klimka, bet atštiepė tokiuo pat švilpimu.

Už kelių atimirksnių šale jo atsistojo žydbernis.

— Vos besuradau... tamsu, nieko nematyti, — po valandėlės pridūrė, sėsdamas šalia Klimkos: — vėjas kyla, bus lietaus...

Ilgai abudu tylėjo. Žydbernis išsitiesė šalia Klim- kos, susivyniojo savo sėrmėgon ir ankštiniakas sekė žvilgtelėdamas žemės debesų skarmalus, kurie, kaip kokie pranašai, skubėtos kalyn skelbė būsimąjį lie- tų. Po valandėlės atštiepė:

Duoti pinigines pagalbos naujakuriam būtinai rei- kalinga, bet nėra lėšų. Gera būtų, kad vyriausybė dalį žemės parduotų amerikiečiam, kurie taip pat bežemiai ir pinigus užsidirbo tik savo trūsū.

Atstovas Akmenskis nurodo, kad atlyginti reika- linga tik už tą nusavinamąją žemę, kuri įgyta teisini- gais keliais, už tą gi, kuri įgyta neteisybės keliu, jokio atlyginimo duoti nereikalinga. Del šmokamojo mo- kesnio, tai jis reikalingas, bet tik normos perdideles. Pavyzdžiai yra nustatyti 5 pūdai nuo dešimtinės, bet esą tokių žemių, kurios ir 5 pūdų neduodančios.

Atstovas Grajauskas (lenkas) nepatenkintas pa- tiektuoju žemės reformos įstatymu. Vaisiečiai jo ma- nymu, gavę tokiu būdu, koks numatomas įstatyme, žemės neturėsį ramios sąjios. Be to įstatymas griau- nys ir ardas ekonominius valstybės pamatus. Tai pa- mėsų į revoliuciją.

Atstovas Pijus Kriščionas siūlo pasavinti iš dva- rininkų mišką, žemę ir trobėslus, bet gyvulus palikti. Už nusevintą turį atimokėti. Žemę reikalinga duoti lygtai ir mieste ir kaimų darbininkams.

Km. Šantys kalba del bažnytinų žemių nusavinai- mo. Jis pabrėžė, kad jeigu valstybės gerovė reikalau- ja bažnytinų žemių nusavinimo, tai jos gali būti nu- savintos, bet reikalinga atlikti tam tikri formatai su Sv. Sostu ir susitarti del atlyginimo, nes visos bažny- tinės žemės yra įgytos dovanos keliu, iš įvairių kara- lių, valdovų ir privatinų savininkų. Bažnyčia gauda- ma tas žemes, turėdavo atlikti už tai tam tikras pa- reigas, kurias nuo jos galėjo nuimti tik ankščianioji valdžia. Tai jos patenka į Apaštalių Sosto kompe- tenciją.

Atstovas Beržinskis pastebi, kad reikalinga duoti žemės mieste amatininkams. (Z. O. ir V. T. Ministeris p. Aleksa patiekia statistikos žinių apie numatomą re- formai tinkamą žemės plotą ir kiek yra piliečių, ku- riam reikėtų duoti žemės. Vidutiniai žemės šelvių duoti po 12 hektarų šelmynai. Smulkus ūkis Lietuvoje ne visai tinka javų kultūrai. Pas mus gerai galėtų plėto- tis gyvulininkystė. Toliau ministeris įrodinėjo, prives- damas iš Vokietijos, Rusijos ir Danijos žemės pavyz-

— Kai debesys... kai debesys...

— Kas kai debesys, — kiek luktelėjes, prabilo Klimka.

— Nagi mes... Visą gyvenimą, nuo loplio, bla- škomes po margąjį pasaulį...

— Kad vien tik besiblaškytams žmogus del duo- nos, del to skarmalo... — Nejučiomis bylojo Klimka.

— Taigi, kad tik del duonos...

Ir Klimka apsivertė aukštiniakas, įsmeigė pasilgu- sias akis dangun lyg savo nuoskaudos galo ten būtų ieškojes. Nebepyko jau ant žydbernio, bent jam taip šiuo kartu rodės. Juto jame tokį pat, gal dar labiau, visų skaudžiamą, ujamą bei leliojamą žmogų, kaip jis pats. Užtarimo, žmonių užuojautos nei vienas, nei ki- tas neturėjo, ir neieškojo. Kravinos nuoskaudos bro- žais užsirašė žmonių santykiai abiejų krūtinėse ir bė- go abu šiandien nuo jų, kaip nuo piktadario.

Klimkos gyvenimo tamsybėse švietė bent vienas giedras spindulėlis, kurio jis nebuvo nei suprates, nei nujantes. Tik pastaruoju metu Magdžinkė jam kitokta pasirodė ir jis ėmė kitaip į ją atštiepti.

—...Mėjau iš tėvų... — Savaimė, kažkokio vidaus skaudulio ėdamas, ėmė pasakoti žydbernis. — Septy- ni metai, kai nėvieno saviškį nematėm. Norėčiau nueiti, gimtinės aplankyti, bet kažkoks bėgas nele-

džia, kad Lietuvos geriausiai gali išlaikyti tikrai smulki-
kasis ūkis, kuriame būtų vedama gyvulininkystė ir pie-
nininkystė.
A k s.

Kas klausia, tas neklysta.

Kla.

a) Kiek yra egzempliorių korespondencijos iš Val-
džios skiriamas palkui arba kuopai, kaip tai Lietuvos,
Kario, Trimito ir kitų laikraščiai? b) Kas ją turi kon-
troluoti, kad ji tikrai tame skaičiuje eitu į kuopų arba
k-dų kareivius? c) Ir ar ji tikrai Valdžios yra skiriama
kareiviams?

Su pagarba karys Petras Virvyta.

Ata.

Visi iš Literatūros Skyriaus laikraščiai siunčiami
Kariūros ir Švietimo Komisijos vardu ir skiriami tik
kareiviams, bet ne štabams. Minėtos komisijos turi
prižiūrėti, kad laikraščiai neatsidurtų kur kitur. Jei jie
bereikalingi atšaujami—kreipkitės į komisiją.

Red.

Kla.

Ar galima išsirašyti „Mūsų žinyną“ ar ne; jeigu
galima, tai kokiu būdu?

Stasys Butnevičius.

Ata.

Galima gauti Lit. Skyr., atsiuntus kariams 20 auks-
ne kariams—25 auks.

Red.

Kla.

Ar rašant į laikraščius galima siųsti sąsiuvinį, su-
rašytas apysakas ir t. t.

Ir ar galima rašyti ant abiejų pusių sąsiuvinio la-
po, ar tik ant vienos lapo pusės?

R. R.

Ata.

Galima rašyti ir sąsiuvinį, bet tik ant vienos lapo
pusės.

Red.

džia, sulauko. Pas saviškius neinu dirbti, tikrai vasarą,
kuomet pasiligtu laukų, pievų, dalgio, bei tos dainė-
lės...

Natlo ir klaidžiojo skimis po dangaus skliautą.

—O galvoje mintys vijo viena kita, vilnimis vertės
per viena kita, lyg būtų norėjusios kuo greičiausia
prisimūsti prie tos, kurią skaudžiama krūtinė gimė.

— Žydbernis... — karčiai nusitypsojo. — Kitaip
nieks nė nevadina... Kažin ar bepamena vardą, pa-
varde... Išėjau iš jų tarpo, tai jau nė žmogaus vardo
nenor atminti; jų dūdan nepūčiu, tai jau ne jų žmo-
gus...

Kazkas susirangė Klimkos krūtinėje, susirietė, su-
mažėjo ligi vos jaučiamos savokos. Ligšiol rodė jam,
jog jis visų nelaimingiausias sutvėrimas pasaulyje. O
dabar... Norėjo kažkuo prabikti į jį, bet nesugebėjo.
Paguodos ar užuojautos žodis nelindo pro lūpas, tik
kartus, aitrus nusitypsojimas prašė kuo nors palydė-
ti jį apalreiskimų bultin.

— Bedalio dalis, — prabilo, bet pajuto, kad vi-
sai bereikalo atsiliepti.

Žydbernis nė negirdėjo. Savo skaudulį neišma-
tojamos gėmės graibė visą aršumą ir, kaip gob-
las, stūmėsi su jais; dilgūsi, kad tas smūgis jį, o
ne kitas patalino.

Kla.

Prašau nurodyti, kur galima ir kokiu būdu pirkti
lėšvės paskolos bilietų.

Karys A. Vinkelis.

Ata.

Lėšvės paskolos bilietų galima gauti Valstybės
Banke ir kiekvienoje išdineje įmokėjus tos pinigų.
Red.

Kla.

Prašau patikinti ar galės pateikti vasaros darbų
iš kariuomenės dėl šeimynos padėties, jei esu iš namų
vienas vyriškas darbininkas.

Karys

Ata.

Paletis dabar dviem savaitėm tuos, kurie dirba
laukų darbuose ir karių šeimynos smūdis reikalingas
darbininkų. Tamstai reikia kreiptis į savo vadą. —
Vėliau paletis dar 8 savaitėm.

Red.

Kariuomenės kronika.

Del rašalo „Kaip šviečiasi N divizijos štabo kariai“.

Aiškumo ir teisybės dėliai, prašau Tamstą išpaus-
dinti „Kario“ skiltyse žemiau sekantį straipsnelį, kaip
atsakymą į išpausdintą „Kario“ Nr. 14 (99), 3. m. ba-
landžio 7 dienos klausimą: „Kaip šviečiasi N divizijos
štabo kariai“. Be kito ko šis atsakymas nuramins „pa-
sipiktinimą“ suinteresuotų minėtu klausimu asmenų ir
turės paraginimo pobūdžio prie uolius darbo N Divi-
zijos štabo kariams.

Pirmų pirmiausia faktina pataisa: klausimo auto-
rius „Bemokslis“ visai nežino arba jeigu žinojo, tai
pamiršo, kad prie divizijos štabo buvo įsteigtas nors
ir nedidelis, bet sumanus ir patogus knygynėlis, iš ku-
rio nevienas štabo kareivis pasiskaitė naudingų kny-
gų. (Nesuprantama, kaip jo nesurado trokštąs knygy-
„Bemokslis“). Tas knygynėlis nesant pas mus švieti-
mo komisijos, buvo vedamas vyresn. pusk. Jaseho.
Knygynėlis padidinti pažangesnių karių buvo manoma

— Žydbernis!... — atkartėjo dar kartą po ilgos
tylos. Dar pagulėjo valandėlę ir, ūmai atsikėlęs, neprasi-
sitares nėvienu žodžiu, nuėjo laukais savo nuoskaudos
bei sukitusių sopulių lydimas.

Dangaus skliautas nušvito žaibais ir prabilo stal-
siu lietum...

X.

Matas visą rytą staciai siuto: — lietus pylė ir ne-
leido darbininkų laukan, sumanus buvo kultū, bet trū-
ko žmonių—Magdžiukė išryto nesikėlė, kažko nega-
liavo, žydbernio iš nakties pasigodo, manė sugrįž iš-
ryto.

Klimka parjojo arklis sušales, sušalęs, sulėdo
juos tvartan ir nuėjo svirnelin persivelkti. Greitai nu-
bėgo grįcion konors šilto užsėbtį, nes Matas jau va-
rinėjo visus klojiman prie mašinos.

Matiene įpylė blūdan šaltą barščių, įmetė tris
gabalėlius lašinių ir padėjo ant stalo. Godžiai griebėsi
Klimka barščių, bet po pirmo žankšto atlyžo.

— Gal pašildytumėte, — ramiai, prašančių balsu
kreipėsi į šeimininke, — sušalau kai šuo, net pato
visą.

— Ugnies nėra, — atremė Matiene.

— Aš kai matant sukursiu, — pasakė.

Iš retkarčiais rengiamų vakarėlių pelno, bet esant štabui visą laiką fronte (dažniausiai kaimuose, dvaruose) tam sumanymui buvo nelemta išsipildyti. Praėjusių gi metų spalio mėn. užpuolus lenkams divizijos štabą, drauge su kitais daiktais žuvo ir knygynėlis. Dabar gi sugrižus kulkuriams kariams iš nelaisvės ir prisimebant knygynėlį pasijautė jo stoka. Jeigu apie jo atgalvinią, o taipgi ir kitas švietimo ir lavinimosi šakas nemanė ir negalvojo „Bemokslis“, tai visai nereikia, kad ir kiti kariai sekė jo pavyzdį. Tie patys pažangesni kariai, kad įgijus šiek tiek lėšų knygynėliui įtaisyti sumanė surengti vieną kitą vakarėlį, kurių pelną skirti švietimo reikalams. Ir sumanymas būtų atnešęs dar geresnių vaisių negu atnešė, jeigu pas mus būtų buvusi tuo reikatu švietimo komisija, nuo kurios priklausytų taipgi ir vakarėlių rengimai ir jų pelno paskirstymas. Pasinaudojant šiuo sumanymu Ryšių komandos kareivių buvo pasiskubinta surengti pirmas vakarėlius. Pelno, matyti, buvo, bet nesant su kuo atsiskaityti tas pelnas, tur būti, buvo sunaudotas vien tik Ryšių komandos kareivių ekonominiams reikalams, arba nesunaudotas ir dabar dar tebėra pas rengėjus.

Del dviejų kitų vakarėlių, surengtų raštininkų iniciatyva su štabo komandos kareivių pagalba, tai tų vakarėlių yra smulkios apyskaitos ir jų pelnas randasi pas sumaningesnius rengėjus, padėjusius daugiausia triūso. Dabartiniu laiku tų pačių rengėjų (paskutinių dviejų vakarėlių) iš esamo pelno manoma pirkti futbolą ir šachmatai, knygos gi knygynėliui bus nupirktos tuojau įtaisius tam tikrą vietą jam laikyti, kam taipgi padaryti žygiai; kaip ir apie paskyrimą pas mus nuolatinės švietimo ir fizinio lavinimosi komisijos.

Minėtą paklausime „pasipiktinimą“ rengėjų tarpe „Bemokslis“ greičiausia prikalbėtas „gudrių“ ir pavydinčių asmenų, dalinai iškraipė, dalinai gi tiesiog iš piršto išlaužė, būdamas be to ir pats kaltas. Jeigu buvo ir yra mažas nesusipratimas arba, teisingiau, nebedraugavimas, tai vien tik iš asmeniniai ekonominio atžvilgio.

Jeigu vienas rūkydamas ir kortose laimės įleškodamas neturi ir vienų blogų kelnų, tai visai nėra ko pykti, jeigu kitas neturėdamas tų palinkimų įtaisais sau dvejas geras kelnes, o vakarėliais naudotis ap-

kalbėjimui vien tik del to, kad jais galima pasinaudoti, visai bobiškas metodas.

Dabar dar vienas draugingas ir grynai praktingas patarimas, ne tik „Bemoksliai“ ir jo „geriems“ patarėjams, bet ir gerbiamiems šito atsakymo skaitytojams.

Teisybė, kad ir pas mus kaip ir kitur, trokštama šviesos, trokštama supratimo ir žinių, viso to, kas yra gražu, dailu, kas jungia žmonių širdis į vieną nesuskaldomą tvirtą vienetą, kur kiekvienas galėtų rasti tai, ko jis geidžia, kas jį ramina ir priduoja dvasios ir pasiryžimo, jaunos Tėvynės sargyboje. Bet kas mums tą geradarybę atneš, kas mums tą viščiuką iškepes ir su gardumynais priuošes paduos?

Žinokite ir atminkite, kad niekas be mūsų pačių. Todėl nereikia niekų kalbų kalbėti, užtenka ir taip visokių plepalų, bet reikia imtis griežto uolaus darbo, tik darbas duos trokštamus vaisius, kuriuos ne trukus pamatysime ir galėsime jais naudotis ir džiaugtis. Tebūna šie žodžiai atmintinai kiekvienam kariui pasilgusiam laimingesnės ir gražesnės ateities.

Rengėjas.

Lietuvoje.

KAUNAS. Didingas gaisras. Kaip pernai liepsnojo mūsų laikinosios sostinės senasis miestas, taip šiomet balandžio m. 27 d. apie 2 valandą po pietų nušvito Kauno naujasis miestas.

Gaisras kilo viename Gedimino gatvės namų kieme, kurie buvo prieš pat Krašto Apsaugos Ministerijos ir Generalinio štabo būstinę. Ugnis pasiekus daug degamos medžiagos žibalo ir k. sandėlių staiga sprogo ir išsiliejus ūmai virto didingu gaisru.

Skurdžiomis jėgomis ir priemonėmis atvykę gaisrininkai negalėjo ir mastyti apie galingo gaisro gesinimą, o tik stengėsi atgiati dar ugnies neliečiamus trobesius.

Vieną akimirksniu Klimkos galvoje sukilo planas: — prieiti prie pasilenkusio Mato, parsimauti jį po savim ir atsिमokėti už visas nuoskaudas.

Dar galvojo, dar svarstė, o vidaus biesas jau pabėgė jį iš vietos ir vedė prie Mato. Vieną akimirksniu sugriebė Matą už pečių, pasuko šalin ir, spyres kelis iš užpakalio, parsimušė. Kai įslutes žvėris soko ant jo ir ėmė mušti, kur tik galėjo.

Kada nekštiniukas Matas atsivertė, tuomet tik jis suprato, kas čia pasidarė. Įnirtimas apėmė ir jį. Jį kabino vienas antran ir beštraičiodamį po manežiu, išsiritu lauk. Bekrisdamas nuo sienkečio, Matas užgūlė Klimką, pagriebė šale galintį botagą, peršaukė botagą ir, apsvirtęs sukštiniuką Klimką, ėmė mušti be aprokos, be galios.

Iš skausmo Klimka nė naberė, tik draskė ir vartė, kai žakys. Įnirtimo bei skausmo pajautimą atšlopimo jame nuoskaudos jautimas ir gėda prieš šelmyniškes, klojimo duryse bestoviančius. Mat pati nuoskauda ne taip didi buvo, nes jūčiai dabar patikimas.

Tačiau, susiriti po paskutinio smūgio ir vieomis išgalėmis jūibo dantimis Matas blaūdas. Tas suriko, patoko nuo Klimkos, bet, kovojantis su apėmę dangis, nesusitūpęs ant žemės.

Matas drebė botagą su ranka, ir Klimka sušūko be žado ant žemės. Šis garsas...

— Kari, yra čia kada gaišti.

— Netruks susilti...

— Eik tik, nūčio nevarinėjes, — susuko piktai.

Neapsakomai skaudu pasidarė Klimkai. Pagriebė botagą ir trenkė jį aston, net į šipulius subirėjo. Matienė jau bepraveranti buvo lūpas, kaip atsidarė durys ir įėjo Matas.

— Tu čia, parše, trunkysiesi! — suriko.

— Tegul duoda pavalgyti šiltai, tai nieks nesitrunkys, — stengėsi atsakyti ramiai.

— Esk, ką po nosies turi ir eik arkilų kinkyti, — rūsčiai atrėmė Matas.

Klimka paslėmė kepurę ir ėjo lauk nevalges. Bet stabtelėjo prie durų ir atrėžė:

— Aš jums ne šuo... kol neduos man šiltai pavalgyti, neisiu dirbti, — apsisuko ir ėjo pro duris.

Įniršęs Matas sugriebė kultuvę iš kerčios ir pabėdo pavyksnu. Kultuvė atsimušė adverijon ir perskilo.

Pasitūpimas užėjo ant Klimkos. Nušales, neišmalgoles, alkanas nuėjo tvartan, išsivadė arkilus, pakinkė nosį ir, atsibėdęs ant manežiaus sienkečio, talisė botagą.

Netruks atėjo Matas slyvins nešamas, atšivodė manežiaus durys ir ėmė tapti.

Atėjus Karo Mokyklos būriams ir pėstininkų ir paitelių pulkų dalims padėti gaisrininkams ir palaikyti tvarkai, gaisras buvo pamaži ir sistematingai malšinamas ir apie pavakarę išbujojusių milžiniškas gaisras buvo nurimdytas.

Dar per visą naktį rūko ir smūko nuodegučiai.

Ryto metą pagairės ir stypsantieji viennesiai krosnių kaminal atrodė lyg Amerikos žibalo kasyklų botštai ir liudijo vakarykščias balsenybes, kada, pleškant degantiems trobesiams, lakstė padegėliai nešini savo mantos likučiais.

Per kelias valandas buvo gaisro praryta apie dvidešimtį medžio ir akmens trobesių. Ir keli šimtai žmonių liko kaip stovi be pastogės ir mantos.

Ramiau ir taikos laiku Kaunas būtų daug gražiau atnaujintas ir Europos sostinių pavyzdžiu atstatytas.

Bet dabar, esant tokiai didelei Kauno gyventojų spūsciai ir didžiausiai atstatymo brangenybei, lieka vienintelė išeitis: — kaip galint greičiau atgauti savo tikrąją sostinę Vilnių, kur bus visiems erdvu.

S. Š. Artipadegėlis.

LIKMERGĖ. Šių metų balandžio 21 d. buvo iškilmingos Armijos Teismo salėje nusikovusio karininko Balandžio Zigmo laidotuvės. Į laidotuves atvyko iš Kauno savo automobiliu pil. Šiputis ir šlaip daugybė svečių. Pamaldas laikė velionies brolis karo kapelionas kun. Balandis.

Lydinti į kapines griežė 2 pulkų dūdų orkestrai. Lavoną nešė, į duobę įleido ir užkasė mirusiojo draugai 4 pulko karininkai.

Te lengva Tau bus Ukmergės padangės žemelė, o berželis svyruonėlis, kuris apglėbęs laiko Tavo kapą, te ramins Tave amžiname atilsy.

P. B.

Kovos fronte.

KAUNAS. IV-25 (Elta). Balandžio 19 d. apie 5 val. į Varnėnų kaimą atvyko 2 lenkų pėstininkų kuopos.

Jis jau nežino. Atkrito prieš pačius pietus svirnelyje ir negalėjo susigrabyti.

Jautė, kad po visą kūną kažkoks skaudulys vaikščioja ir ant veido kažkas sunkaus guli. Apsigriebė ir užčiuopė ant veido šlapią skarmalą.

Pamažu grįžo sąmonė, su ja ir aitrus nusišypsojimas skverbės veidui, bet patinęs kairysis skruostas neleido jam apsireikšti. Atsisėdo ant lovos briaunos ir pamažu viską prisiminė.

Jau dabar ne sopulys, ne nuoskauda, bet žvėriškoji Mato neapykanta veržė jo krūtinėn. Prie jos prisidėjo dar gėda, kurios kitados taip labai nejautė. Gėda su neapykanta susimaišė vienan balsullingan jausman bei troškiman—keršto geisman.

XI.

Tą naktį arklių Klėmka nesivedė naktygonėn. Priršo juos plevoje netoli namų, o pats atsigulė daržinėje ant šieno nuošaliai nuo kitų šeimyniškių.

Klaurą naktį išgulėjo atvromis akimis. Aitri, šiauri mintis neleido sąmonei nė valandėlei nutilti. Besimerkiančią blakstieną sulaukydavo minčių pašėlęs šokis. Dūslas, ritmingas bernų atsavimas erzino jo budrumą.

17 žmonių žvalgyba 7 v. prisitartho prie Joniško miestelio, bet, mūsų sargybos apšaudyti, iššovė apie 60 šūvių, pasitraukė atgal į Varnėnus.

KAUNAS. IV-26 (Elta). Balandžio 25 d. apie 20 žmonių su kulkosvaidžiu atėjo į Gervynių kaimą ir palikę arklius, nuvyko į Panašiškius gyventojų plešti. Žmonės, paėmę arklius, bėgo į mūsų pusę. Lenkai juos persekiojo ir šaudė. Ties Antakalniu šaudė apie 10 min. iš kulkosvaidžio ir šautuvų į mūsų atžvalgą. Lenkai pasitraukė. Kalbamos vietos yra ties Vilkosnio ežeru.

Užsienio spauda.

Iš Briukselio derybų.

BRIUKSELIS. IV-27 (Elta). Vilnius—rašo „L'Etouffe Belge“—yra Lietuvos sostinė ir lietuviai negali nei valandai manyti, kad ji būslanti atimta Lietuvai. Lenkai savo pusės negina, esant Vilnių Lietuvos istorine sostine, bet jie pretenduoja, kad tai esąs lenkų miestas—lenkų ir žydų.

Ilgą uniją, kuri buvo tarp Lenkų ir Lietuvos, sudarė padėtį, kad daug lietuvių laiko save lenkais.

Lenkuos yra kraštutinių tautininkų — užsidegėlių, kurie vien tesvajuoja apie aneksijas ir kurie, aišku, norėtų prijungti visą Vidurinę Lietuvą Lenkams, net daugiau, jei tik pajėgtų... Greta tų su ilgom rankomis patriotų yra nuosaikesnių lenkų, kurie gerai supranta Vilnių turint priklausyti Lietuvai, bet geldžia, kad Lietuva kuriuo nors būdu, pavyzdžiui, federacijos pagalba, patektų į Lenkų įtaką.

„Be lietuvių ir lenkų, — sako toliau, „L'Etouffe Belge“, — esama Lietuvoj daug žydų, ypač Vilniuj. Jei plebiscito metu jie turėtų balsą, galima spėlioti, kad jų balsas būtų ne lenkų naudai: Lenkai per daug persekiojo žydus, jie tatau linkę prie Lietuvos“.

KRAKUVA, IV-28 (Elta). Krokuvos laikraštis „Czas“, rašydamas apie Briukselio konferenciją, sako gerai esant, kad atidėtos derybos, nes jos prasidėjęs ne visai laimingomis lenkams sąlygomis.

Iš viso perkūningų minčių mišinio raudona gija kilo ir veržė sąmonėn viena: — atsitelsti taip pat skardžiai už viską, kaip skaudžiai jis pats užgautas buvo. Tą norą, dar nesutvirtėjusį ir valios sprendžiamą žygiu dar nepatekusį, aitrino ir tvirtino sąmonė tuo staro atsitikimo.

Jautėsi pats kaltas esąs ir tasai numanymas tik labiau dar erzino ir stūmė gemančio žygio glėbin. Šalia to tvirtai jautė, jog tam, dar nežinomam žygiui įvykus, išeis iš Matų. Tuo tai sąvokos momentu prisiminė žydbernį.

Iškarto lyg būtų kažkokios neapykantos skardus krūtinėje išgirdęs, tečiau ilgainiui paašikėjo, jog nieko prie to žmogaus nejautė. Dėkingas jam nebuvo, bet viena tik gerai suprato: — ir jis skaudžiamas ir jį nuoskauda pasibalnojo...

O mintys vis sukos, maiges, iš bedugnės veržė vienan tikslan — keršto konkretinėn formon.

Jau brėško diena... jau pirmieji saulės spinduliai mėgino skverbti daržinėn pro plyšius... o nutarimo vis dar nebuvo...

Sukilo šeimyna, kieme pasigirdo šūkavimai ir barniai, gyvuliai rėkavo įvairiais balsais, o nutarimo vis dar nebuvo.

P. Hymans pareiškęs, kad derybos tuomet tegali įvykti, jei Lenkai demobilizuos Želigovskį, o Lietuva maitins Vilniaus žemę. Del Želigovskio demobilizavimo Sapięga pareiškęs, jo kariuomenę esant demobilizuota, kiek tai buvę galima padaryti, ir tepasilikusios kariuomenės likvidavimas, esą, atidarytų vartus Lietuvos kariuomenei. P. Hymanso elgesys esąs, laikraščio supratimu, vienintelis tarptautiniuose santykiuose, nes pirm, rinkas, kuris turėtų būt bešalis, aiškiai palaikąs vieną pusę. Jei tikrai tiesa, kad p. Hymans esąs Chardignio papėdininkas, — rašo laikraštis, — tai tuomet paaiškėtų daug dalykų. Bet ruošimasi atiduoti Vilnių per lietuvių rankas Rusijai reiktų padaryti mandagiai ir ne taip aiškiai.

Tokia Hymanso taktika tegali privesti prie to, kad derybų Briuksely negalės būt, nors Lenkai ir labai nori pabaigti tą ginčą. Gal tas derybų nutęsimas ir prablaišins kiek atmosferą?.

«Kurjer Poranny» 104 Nr. IV-20 d. rašo, kad š. m. 15 d. Lietuvos gynimo komitetas išleidęs atsišaukimų prieš Lenkų ir Tautų Sąjungą, kuriais lietuviai esą raginami visuotinai mobilizuotis ir kurle esą baigiami žodžiais, kad lietuviai ne tik nesumažinsią savo kariuomenės, bet apginkluosią kiekvieną pilietį.

Tas pat laikraštis rašo, kad pasak Minsko pranešimų, bolševikai esą Minske sudarę komunistinę lietuvių kariuomenę 8,000 durtuvų ir kalavijų. Tuo pat laiku komunistai formuoja komunistinę gudų kariuomenę, kuriai jau sumobilizavę 16,000 žmonių.

«Kurjer Warszawski» 108 Nr. IV-20 d. rašo, kad lietuvių armijos karininkų kadrą esąs sudarytas iš 15% lietuvių, 30% rusų, 45% vokiečių ir 10% žydų.

«Rzeczpospolita» straipsnis „Prieš vandenį“ rašo: „Paskutinį laiką pas mus manoma, kad tarptautinis būdas svetimus atstovus priimti yra svaidymas į juos kiaušiniiais, bet blogiausia tai, kad kiaušinių mušimą į svetimų piliečių uniformas, ir dar draugingo mums krašto piliečių, laikoma didvyringu patriotiniu darbu, ir tos patriotės, kurių tikrai nerastum net ir

laukiniausioj Rusijoj, netik nesodinamos į klinikas, bet laikomos didvyrėmis, kurių vardai turi būti žinomi visiems ainiams. Tuo būdu daryti užsieny propoganda gal ir pigiausias būdas, bet ne geriausias.

Prieš metus kitam Lenkų gale, t. y. Tešene, kartą grovui Mennerville įėjus į restoraną, jis buvo sutiktas kačių muzikos švilpimu, ir t. t. Taip sutiko jį mūsų amazonės. Žinoma, neapsėjo be anoniminių šaukimų ir įžeidimų gatvėse. Galim įsivaizduot, ką susitikę Chardigny su Mennerville, kur Paryžiuj pasakys vienas kitam apie mūsų kraštą, tai neapetitinga vakarų europiečiams. Antrą vertus, dar kai tie prancūzai, amerikiečiai, italai pramonininkai, sutikę kur užsieny pradės pasakoti apie konfiskuotas pasieny prekes, puvusias mėnesiais sandėliuos, kaip jiems tekdavo stovėti ir valandomis laukti ministerijų priemenėse. Tie visi ponai yra mūsų agitatoriai, bet žinoma, neigiami. Jie kalbės apie mus, kaip apie laukniausius žmones, su kuriais tegalima kalbėtis, turint vienoj rankoj revolverį, o antroj — piniginę“. Taip aprašys lenkus p.p. Chardigny ir Mennerville.

Lenkai dabar tiki tik fizinei pajėgai, brutalingiems durtuvo mostams ir kiaušinių svaidymui. Jų diplomatai, kurle mėgina eiti susitaikinimo ir taikos keliu ir sleka ranką Voldemarui, Benešui ir kitiems, yra apiberiami popieriniais kiaušiniiais. Užsieny lenkų propoganda daroma neestetingomis panegirikomis, leidžiamomis milijonais ekzemplierių ir atseinančiomis tūkstančius, milijonus markių. Lenkai negali daryti kaip daro kafrai ir bušmėnai, kurie į misininkus svaidė kiaušiniiais (strausų, bet ne supuvusiais), o kitus suvalgydavo gyvus, kiek pakepę. Dabar lenkai pakępa po truputį Tautų Sąjungos misininkus, bet, gal būt laukui bėgant, lenkų karštos patriotės, labai susipykę, suvalgys kurį prancūziuką savo patriotinėj ekstazėj“.

Amžina ramybė gali būti fik kapuose.

Leibnias.

Vienas pats gulėjo Klimka ir žinojo jau, kad nūdien, už poros valandų padarys kažką baisaus, nežmoniškai begėdiško, kad turi tai padaryti ir būtinai šiandien, o jei ne—tai jau niekad... ir nežinojo dar kas padaroma bus, ką padarys..

Žygio neišvengtino skatinamas, atsikėlė, išėjo iš daržinės ir net nenusiypsojo į budrią saulutę. Galvoje visas minčių svaigulys ir nė vienos aiškios, tik sąvoka, yt žaltys, šnibžda tan svaigulin:

— Jau nepabėgsi... šiandien bus...

Pavalgė pusryčių, atstūmė vežimą prie svirno, padėjo Matui suversti maišus, užkinkė arklius ir nuėjo sau. Beeidamas išgirdo:

— Važiuk malūnan.

— Nevažiuosiu.

Po valandėlės:

— Arklius išvesk pievon už šaltinio.

Nieko neatsakė.

Kol susirinko virves, nusitašė kuoliukus, parsivedė arklius iš lauko—praėjo daugiau valandos. Kai viską susitvarkė, užpuolė jį kažkoks nervingas judrumas. Reikėjo tik sėsties ant arklio ir joti, bet ne. Vaikščiojo po kiemą nervingais žingsniais, tai stabteldavo, lyg klausydamas ko, lyg pats savimi nepasitikėdamas..

Mintis jau nebeveikė, nestengė pati savęs suvaldyti, pati savęs suvokti... Viduje tik kažkas virė, veržėsi aikštėn ir spyrė.

Staiga išėjo pro vartus, apsuko klotimą iš lauko pusės, pažvelgė dar tuščian laukan ir, pravėręs mažąsias duris, įėjo klotiman.

Ramiais žingsniais aplenkė stovintį vežimą, priartino prie šalinės, išsiėmė degtukus. Užbriežė vieną ir... palaukęs kol sudegs, numėtė ant grendimo, užmynė koja.

Dar lyg būtų galvojęs.

Pamažu išsiėmė kita, užbriežė ir palengvėle įkišo pilnon rugių prikrauton šalinėn. Stovėjo valandėlę ir ramiau, be jokios išraiškos veidu, žūrėjo, kaip ugnis vis labiau plėčiasi.

Lygiai ramiais žingsniais išėjo lauk, uždarė duris, užsėdo arklius ir išjojo.

(B. d.)

Padėka.

Per 9-to pėst. L. K. Vytėnio pulko šventę pulko švietimo reikalams paaukojo: Piletis Šipulis—1000 auks., vyr. leit. Remeika—100 auks., maj. Mustelkis—50 auks., kap. Kulitanas—50 auks., kap. Eglinskas—50 auks., Žaslių klebonas—50 auks., Vievio klebonas—50 auks., kun. Vikaras—21 auks., kun. Simonaitis—50 auks., N. N.—20 auks. Viso 1441 auks.

Visiems aukotojams taria širdingą ačiu
Pulko Švietimo Komisija.

Klaidos atitaisymas.

„Kario“ 15 (99) Nr. pranešime apie K. ir Švietimo darbuotę iš 9-to pėst. L. K. Vytėnio pulko pažymėta, kad pulke yra 20 analfabetų—turi būti 20⁴.

Redakcijos atsakymai.

Romaidui Juconui. Galėsi. Reikia kreiptis pas apskrities žemės ūkio įgaliotinį.

Kareivini Baltakiui. Jeigu vadas neleidžia, reikia negalima.

Varguoliui. Kol kas ne.

J. Kuncevičiui. Žinoma, galima. Kai paleis iš kabinomėnto, duok prašymą, į tą įstaigą, kur Tamsta nori mokytis.

A. Juknevičiui. Mintis graži, bet Tamsta nemo-
bū rašyti eileraščiu. Netinka.

Povilui Paulauskui. Ne.

J. Gudaičiui. Nežinodami Tamstos tikro adreso
— neatsakome.

A. Opulskiui. Tema, kurie nebuvo paleisti iš kabinomėnto, nes nevisi jie buvo paleisti.

Škaisgiriai. Tamstos „Kareivio atsiveikškinimas“
— menkas eileraščis. Netinka.

Kevėkštkepuriui. „Lietuvio maldėtė“ netinka.

P. Biršiui. Netinka.

Dobilaičiui. „Deina“ netinka.

J. Mikšiniui. Tamstos „Atsiveikškinimas“ ir „Gint-
sk“ visai ne eileraščiai—netinka.

K. Malšauskui. Jau „Karyje“ buvo viena kartą
rašyta, kad laiškeliai Sovietų Rusijon siunčiami per Užsienio
Ministeriją.

Karšui B. Neturėdami smulkesnių žinių apie Tam-
stos žinyną, nieko tikro negalime atsakyti.

Karo vald. St. Škeberdžiui. Į savo klausimus
turi Tamsta atsakyti Vidaus tarnybos statute, kuriai ga-
lėtis mėnary šis iš spaudos.

Karšui M. L. Tamstai reikia pasimokyti kalbos ir
eludėlio. Šiokart neteisme.

Kulikauskui. Tarnyboje esant mainytis negali-
ma. Del antro klausimo žiūrėk „Kario“ 17 Nr. atsakymą
Karšui.

Karščiui. Jeigu kabinomėntas nepėima kareivio pa-
darbos, tai kareivis turi stovėti ant kabinomėnto komandos
galin.

Jurgitui Petroviui. Norint pakeisti pavardę, rei-
kia kreiptis į Ankėščaudų Valdžią, t. y. Valstybės Pre-
sidentą, raštu, per savo filosofinį vėlininką (komandos
kabin). Jokių kitų dokumentų ir mokesčių nereikia. Jeigu
tu dvaras neleidžia, tai galima prašyti žemės kitame.

Algiedžiui Jonui Montvilai. Dar nen-
dėta. Jūs turėtumėte kabinomėntą.

J. Šimkevičiui. 50 skatiku.

Marculynui. Pasenęs dalykas. Nieko įdomaus
Nepausdinaime.

Vyr. pusk. Krasinskiui. Redakcija negali spau-
sinti tokių straipsnių, kur aprašomi blogi valdininkų dar-
bai nenurodant jų pavardžių. Jeigu iš tiesų Alytaus val-
dininkai taip elgiasi, kaip Tamsta rašai, tai juos reikia
akusti aukštesnei valdžiai, kad pašalintų ir nubautų. O
peikdami juos laikraštyje mes jų nepataisysime.

Pusvaikiui. Mintis graži, bet Tamsta nemoki jos
eileraščiu išreikšti. Nedėsimė.

J. Štrimui. Kol kas Lietuvoje dar nėra jūrininkų
nei mokyklos, nei komandos.

J. Zarankai. Del sėklių kreipkitės pas savo ap-
skrities žemės ūkio įgaliotinį.

K. Barbui. Ne visi miškai perėjo valdžios žinion,
o tik tie, kur daugiau kaip 25 dešimtines miško. Jeigu,
tas miškas valdžios žinioje, tai Tamstos tėvai turi atsily-
ginti ne su dvarininku, o su valdžia ir del to klausimo
reikia kreiptis pas žemės ūkio įgaliotinį.

Ginkui. Stovėjimas po šautuvu gali būti pamsiny-
tas ir kitokia bausme, tik ne tokia, kaip Tamsta rašai,
nes tai jau nebebūtų pabauda.

Viršilai Vitkauskui. Žodis „ekscelencija“ yra
paimtas iš latinų kalbos ir reiškia „labiau išsikišęs, pakil-
ęs, kilnesnis, aukštesnis“ (lat. excellens); dažniausiai pas
mus vartojamas kunigų tarpe kreipiantis į vyskupą ar ki-
tą aukštesnį kunigą, taip pat kaip ir „eminencija“.

Leonui Žakui. Pinigai siunčiami kaip ir seniau
per paštą, bet ne laiške. Jie reikia atiduoti pašte ir gauti
kortelę, kad juos įdavei.

K. Bartošui. Jeigu tiesa, ką Tamsta rašai, tai
pinigus gausi.

Domininkui Jasikui. Gal del pagalbos kreip-
tis pas apskrities žemės ūkio įgaliotinį.

A. Gereikai. „Kareivių likimas“ netinka.

Zakšauskui. „Prisiminė“—perdaug sąrašų—„Ka-
dėt“ netinka.

Peleckiiui. Prašykite, gal ir gausite.

Antanui Mookui. „Karys“ kainuoja 3 mėne-
siam 10 skatinų.

Antanui Bašeckai. „Lietuva“ kainuoja 15 skati-
nų mėnesiui.

Grėdeliui. Tamstos „Gegužės vakaras“ netinka.

Leit. Tallat-Kelpšai. Pirkti Tamstos nurodytą
vadovėlių negalima, yra tik Literatūros Skyriaus knygyne.

Girių Našlaičiui. Patarsimais šia nieko nepa-
dėsimė. Nepausdinaime.

Nuo „Tėvynės Gynėjo“ (9-to pėst. pulko laikraščelio) redakcijos.

Dainų, kurios leidžia savo laikraščelius, pra-
šome siuntinėti mums po vieną ekzemplierių
kiekvienio numerio del palaikymo artimų ryšių,
nes bendras darbas ir bendra dvasia turi mus
vienyti.

Antrašas: 9-tas pėst. pulkas „Tėvynės
Gynėjo“ redakcijai.

Viršila Vitkauskas Leonas.
„Tėvynės Gynėjo“ redaktorius.

SKELBIMAS.

Pranešama visų karių žiniai, kad nuo kovo m. 2 dienos pradėjo veikti **EKONOMINĖS KARIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖ**—Laisvės Alėja, 23 (Karių Klube).
Valdyba.

Pulkų ir atskirų kariuomenės dalių **KULTŪROS** ir **ŠVIETIMO KOMISIJOMS**, kurios iki šiol dar nėra prisijungę Generalio Štabo Literatūros Skyriaus Švietimo Dalies žinių apie Kait. ir Šviet. Komisijos sąstatą ir jos darbą, prašoma tai padaryti tuoju, nes kitaip Literatūros Skyriaus netvirtina jėgų reikalavimo atsiimti plaukų švietimo reikalams.
Švietimo Dalis.

Jau išspausdintas

MŪSŲ ŽINYNAS

Karo, mokslo ir literatūros žurnalas, leidžiamas kas 3-čią mėnesį.

I Nr.

TURINYS: Pradžios žodis — Redakcija, Gyvybė ir mirtis — Sofija Čarčionienė (Kymantaitė), 1863—1864 m. sukilimas Lietuvoje — Augustinas Janulaitis, Baimė ir kova su ja — J. Vabalas-Gudaitis, Evoliucijos ir karo dalykų progresas — vertė kap. Kaunas, Atskiras Lietuvos batalionas — Vyr. leit. Jonas Pūpkys, Bernontininkai Lietuvoje — kap. Vyt. Steponaitis, Eilmas laudymo lik — vertė Vyr. leit. J. Urbšys, Kautynės — generolas leit. Gėlvydis-Bykauskas, Lietuvos kariuomenės tikrųjų organizacijos klausimai — S., Napoleonas Lietuvoje 1812 m. — vertė K. Kepalas, Kinematografas ir mūsų kariuomenės iriečimas — Sofija Čarčionienė (Kymantaitė), Bibliografija — Vyr. leit. J. Urbšys, kap. Laurinaitis, Bendros paskaitos apie dabartinę karo literatūros padėtį Rusijoje ir Vokietijoje — M. K-e., Karo literatūra.

Kariai ir Piliečiai! Jums rūpi Lietuvos gyvimo idėja, mokslas, literatūra. Todėl nesivėlinkit įsigyti „MŪSŲ ŽINYNA“, nes greit jo pristigs.

Atskiro Nr. kaina 25 auks.
Kartais, perkant Gen. St. Lit. Sk., 20 auks.

Visur reikalaukit arba patys išsirašykit **PAVEIKSLUOTĄ LAIKRAŠTĮ**

ATSPINDŽIAI

Juose paveikslais nušviečiama:

- 1) armijos gyvenimas ir veikimas,
- 2) svarbesni Valstybės gyvenimo atsitikimai,
- 3) Lietuvos ir kitų kraštų gamta.

Be to, ten rasit ir geriausių dailės raštų.

KAINA: mėnams (12 Nr.) 35 auks., vienam numeriai 4 auks.

ADRESAS: Kaunas, Generalio Štabas, „ATSPINDŽIŲ“ Administracijai.

Skaitykite ir platinkite

koperacijos laikraštį „TALKA“

„TALKA“

koperacijos laikraštis eina du kartai per mėnesį ir pasiūlo daugelį geriausių žinių.

„Talka“ rašo koperacijos teorijos klausimus ir įvairius koperacijos praktinius reikalavimus.

„Talka“ rašo apie šios srities ir sutarčių reikalavimus. „Talka“ įvedė žemės šio skyriaus, kurie plačiai rašo visus žemės šio reikalavimus kaip žemės dirbimą, gyvulininkystą, kaip ir laukus šio srities reikalavimus, kaip traukiant stogus ir apskritai žemės šio srities reikalavimus.

„Talka“ rašo kaip vyksta koperacijos darbai Lietuvoje ir kaip juos išvystyti užsienio koperacijos plėtojimui.

„Talka“ nuolat duoda korespondencijų ir koperacijos gyvenimo.

„Talka“ rašo, kaip traukti ir vesti koperacijos reikalavimus.

„Talka“ paduoda koperatyvumą ir valstybinę dang reikalavimų žinių, skelbia prekių ir produktų kainas Lietuvoje ir užsienyje, duoda plaukų kuras.

„Talkos“ adresas: Kaunas, Laisvės Alėja 43. Prenumeratos kaina mėnams: Lietuvoje 24 auks., užsienyje 48 auks. Reikalaukite „Talkos“ visose koperacijos bendrovėse ir knygynuose.

Parduodu šikėninę koją (sužeistoms kojoms). Kas to reikalauja, prašau kreiptis šiuo adresu:

Kauno gt. Nr. 22. U. Oatžutienė.

Leidžia G. St. Literatūros skyrius.

Redaguoja Periodinių raštų Redakcija.

Lietuvos Valstybės spaustuvė Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.

89 391027